

گفت و گو با محمدحسین جعفریان کارگردان مستند «شیر دره پنج شیر» به مهاجران موفق اقتصادی فرصت ندادیم

امیر جلیلی نژاد | محمدحسین جعفریان بچه کوی پنجتن، از خانواده‌ای محروم برخاسته و طی دو دهه اخیر در کمتر جنگی حضور نداشته است یا مستندی از آن نساخته باشد. به قول بچه‌های روایت فتح او و رضا بر جی فقط در جنگ بدر نبوده‌اند. مشهورترین مستندش «حماسه ناتمام» یا «شیر دره پنجشیر» از زندگی احمدشاه مسعود، مجاهد افغان است. پایش را در کوهستان‌های «قره کمر» بدخشان از دست داده و از معدود خبرنگاران جهان است که با ملا محمد عمر مصاحبه گرفته است. دو دوره هم راین فرهنگی ایران در افغانستان بوده است. محمد کاظم کاظمی درباره‌اش می‌گوید شهادت می‌دهم که او خدمات زیادی به ادبیات افغانستان کرده است. نادر طالب زاده هم در مراسم بزرگداشت او که در فروردین امسال در مشهد برگزار شد گفت: شیر دره پنج شیر از بهترین مستندهای جهان است و در آن مراسم علیرضا قزوه و رضا امیرخانی از شعر مقاومت و شاعرانگی او گفتند و بهروز افخمی هم او را دارای روحیه سرباز گونه‌ای دانست که تفکر و آمادگی نظامی‌اش طوری است که در هر جایی می‌تواند حاضر شود و استعداد های فیلم سازی‌اش را بروز دهد. ابوطالب مظفری اما فارغ از هدیه‌های رسمی به او بالا پوشی افغانستانی به نام چپر به رسم قدر دانی از خدمات او به فرهنگ و ادب افغانستان هدیه می‌کند. آنچه می‌خوانید گزیده‌ای از گفت و گو با او در مسیر خانه‌اش تا فرودگاه هاشمی نژاد است که تا دم درب بازرسی هم ادامه داشت.

مدیریتی نداشتند، از این نظر، ما و خود مهاجران خیلی متضرر شدیم. هر چند فارغ التحصیلان اندکی هم از ایران برگشتند که برخی مصادر امر را گرفتند اما بسیار کمشمار هستند.

مهاجران همیشه در داخل ایران گلایه داشتند و حق هم دارند؛ ما از یک نظر به مهاجران خیلی لطف کردیم که برای آن‌ها کمپ زدیم و اجازه دادیم وارد محدوده‌های شهری شوند و همان امکانات شهروندان ایرانی مثل آب، برق، گاز و یارانه‌های دولتی را به آن‌ها هم دادیم، این در حالی است که

کاری کرده‌ایم که مهاجران در ایران، نتوانند هیچ وقت فراتر از یک حد اجتماعی و اقتصادی بالاتر بروند، این مسئله‌های به ویژه در موضوع بازگشت داشته است.

وقتی در افغانستان دولت موقت شکل گرفت، عمده مهاجرانی که از پاکستان برمی‌گشتند پزشک، مهندس و مدیر بودند که در حوزه‌های عالی دولتی وارد شدند، طبیعی است محصل یک کشور طرفدار همان کشور باشد.

برعکس مهاجرانی که از ایران رفتند، همه چاه‌کن، بنا یا کشاورز بودند، در بهترین حالت طلبه علوم دینی؛ آن‌ها هیچ راهی به مدارج

تحلیل شما از برخورد با مهاجران افغان از ابتدای حضورشان در کشورمان چیست؟ مهم‌ترین موضوعی که مهاجران در ایران با آن گرفتارند بحث تحصیل است، شما ببینید از وقتی میلیون‌ها مهاجر افغان به ایران آمده‌اند، هیچ‌گاه برنامه‌ای برای آموزش و تحصیلاتشان نداشتیم؛ به عده‌ای اجازه دادیم و به عده‌ای ندادیم، اجازه دادیم مدارس خودشان داشته باشند اما همان را هم تعطیل کردیم؛ اگر دیپلم گرفتند، اجازه ورود به دانشگاه ندادیم، این تناقضات چالش‌هایی ایجاد کرده است.